

Sygn. akt VII U 53/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 listopada 2020 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Monika Roslan – Karasińska

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 10 listopada 2020 r. w Warszawie

sprawy J. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.

o rentę z tytułu niezdolności do pracy

na skutek odwołania J. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.

z dnia 27 listopada 2018 r. znak: (...)

zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. z dnia 27 listopada 2018 r. znak: (...) w ten sposób, że przyznaje odwołującemu się J. S. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy okresowo od daty wniosku do dnia 15 stycznia 2020 r.

UZASADNIENIE

J. S. w dniu 17 grudnia 2018 r. złożył odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. z dnia 27 listopada 2018 r., znak: (...). Odwołujący wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez przyznanie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy oraz o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego sądowego z zakresu neurochirurgii celem ustalenia, że jest osobą niezdolną do wykonywania pracy zarobkowej. Ubezpieczony nie zgodził się ze stwierdzeniem komisji lekarskiej ZUS, jakoby powinien podjąć pracę zgodnie z kwalifikacjami zawodowymi i leczyć się w ramach czasowych zwolnień lekarskich. Podniósł, że zмага się z niepełnosprawnością rąk. W jego ocenie nie może swobodnie poruszać się, ponieważ odczuwa drętwienie kończyn dolnych po upływie 2-3 minut od zajmowania pozycji stojącej. W związku z tym stwierdził, że był zmuszony zlikwidować prowadzoną działalność gospodarczą (odwołanie z dnia 17 grudnia 2018 r., k. 3 a. s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. w odpowiedzi na odwołanie z dnia 14 stycznia 2019 r. wniósł o oddalenie odwołania na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oraz o zasądzenie od odwołującego na swoją rzecz kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Organ rentowy wskazał, że odmówiono odwołującemu prawa do roszczonego świadczenia z uwagi na wydane orzeczenie przez komisję lekarską ZUS. W jej ocenie ubezpieczony nie jest osobą niezdolną do pracy (odpowiedź na odwołanie z dnia 14 stycznia 2019 r., k. 5 a. s.).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

J. S. ukończył szkołę zawodową jako ślusarz obróbki skrawaniem, jednak nie pracował w wyuczonym zawodzie. Dotychczas prowadził pozarolniczą działalność gospodarczą. Odwołujący był właścicielem sklepu i pracował jako kierowca samochodu (okoliczności bezsporne).

Odwołujący w dniu 11 września 2018 r. złożył wniosek do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. o rentę z tytułu niezdolności do pracy (wniosek z dnia 11 września 2018 r., k. 1 a. r.).

W toku postępowania wyjaśniającego lekarz orzecznik ZUS uznał ubezpieczonego za zdolnego do pracy. Na skutek sprzeciwu odwołującego, komisja lekarska ZUS podtrzymała stanowisko wyrażone przez lekarza orzecznika. Na tej podstawie organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję z dnia 27 listopada 2018 r., znak: (...), zgodnie z którą odmówił J. S. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy (orzeczenie lekarza orzecznika ZUS z dnia 17 października 2018 r., k. 4 a. r., sprzeciw z dnia 31 października 2018 r., dok. med., orzeczenie komisji lekarskiej ZUS z dnia 15 listopada 2018 r., k. 6 a. r. i decyzja z dnia 27 listopada 2018 r., k. 8 a. r.).

Sąd postanowieniem z dnia 21 stycznia 2019 r. dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego lekarza specjalisty neurochirurga celem ustalenia, czy odwołujący jest zdolny czy całkowicie lub częściowo niezdolny do pracy, czy jest to niezdolność trwała czy okresowa, a jeżeli okresowa, to na jaki okres oraz, jeżeli nastąpiła zmiana stanu jego zdrowia, to na czym ona polegała (postanowienie z dnia 21 stycznia 2019 r., k. 7 a. s.).

W zakresie neurochirurgicznym zdiagnozowano u odwołującego zespół bólowy kręgosłupa lędźwiowo-krzyżowego oraz chorobę zwyrodnieniową kręgosłupa szyjnego i lędźwiowo-krzyżowego. Odwołujący ze względu na stan neurologiczny nie jest niezdolny do pracy. W badaniu przedmiotowym nie zaobserwowano u odwołującego cech uszkodzenia nerwów czaszkowych. Nadto nieobecne były objawy korzeniowe w odcinkach szyjnym i lędźwiowo-krzyżowym. Ubezpieczony nie jest niezdolny do pracy ze względu na stan neurologiczny, gdyż nawet nie przedstawił żadnej dokumentacji medycznej obejmującej ten zakres schorzeń (opinia biegłego sądowego neurologa, k. 17-18 a. s.).

W związku z treścią zawartą w w/w opinii, odwołujący złożył wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego sądowego ortopedy. Jednocześnie do wniosku załączył dokumentację medyczną. Sąd uwzględniając wniosek ubezpieczonego wydał stosowne postanowienie w dniu 1 października 2019 r. (pismo procesowe z dnia 28 czerwca 2019 r. i postanowienie z dnia 1 października 2019 r., k. 28 i 39 a. s.).

U odwołującego w zakresie ortopedycznym rozpoznano obustronne zmiany zwyrodnieniowe stawów kolanowych oraz stan po endoprotezoplastyce totalnej wykonanej w dniu 15 stycznia 2020 r. Z przeprowadzonych badań RTG wynika, że powstały zaawansowane zmiany zwyrodnieniowe obu stawów kolanowych, które zostały również opisane w październiku i listopadzie 2018 r. Stwierdzono wówczas kliniczne objawy zmian zwyrodnieniowych z przykurczem zgięciowym kolana lewego 20*, co stanowi czwarty najwyższy stopień zaawansowania. Opisana dysfunkcja została potwierdzona zarówno w wykonanym badaniu RTG stawu kolanowego w dniu 25 lutego 2019 r., jak i w poradni ortopedycznej w czerwcu 2019 r. i samoistnie decyduje o uznaniu ubezpieczonego za częściowo niezdolnego do pracy od dnia złożenia wniosku do dnia 15 stycznia 2020 r. Zaawansowane zmiany powstawały w stanie zdrowia odwołującego od kilku lat, a co za tym idzie istniały we wrześniu 2019 r. (opinia główna i uzupełniająca biegłego sądowego ortopedy, k. 49-51 i 72 a. s.).

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, obejmującego przede wszystkim dowody z dokumentów, jak również w oparciu o opinie biegłych sądowych specjalistów z zakresu neurologii i ortopedii. Dowody z dokumentów jako niekwestionowane przez strony, a przy tym spójne, zostały ocenione jako w pełni wiarygodne.

W kontekście przeprowadzonego postępowania dowodowego, Sąd jako podstawę własnych ustaleń przyjął opinię sporządzoną przez biegłego sądowego ortopedy w zakresie istnienia u ubezpieczonego częściowej i okresowej niezdolności do pracy. W realiach rozpatrywanej sprawy opinia główna i uzupełniająca biegłego sądowego z zakresu ortopedii w sposób pełny i wyczerpujący ostatecznie udzieliła odpowiedzi na pytanie ujęte w tezie postanowienia

dopuszczającego ten dowód. Biegły w sposób logiczny, spójny i dokładny przedstawił stan zdrowia ubezpieczonego. Nadto biegły uzasadnił szczegółowo powody wskazujące na uznanie badanego za częściowo niezdolnego do pracy od daty złożonego wniosku. Z kolei wniosków wynikających z opinii wydanych przez biegłego sądowego neurologa Sąd nie brał pod uwagę, gdyż schorzenia powodujące u ubezpieczonego częściową niezdolność do pracy należały do zakresu ortopedycznego. Co więcej, na tą okoliczność wskazywał biegły neurolog w treści wydanej opinii.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. w piśmie procesowym z dnia 2 marca 2020 r. wskazywał na konieczność sporządzenia opinii uzupełniającej ze względu na sprzeczności znajdujące się w treści opinii biegłego sądowego ortopedy oraz wyprowadzenie rozbieżnych wniosków, które nie były tożsame z treścią orzeczenia komisji lekarskiej ZUS. Biegły wskazał, że na skutek oczywistej omyłki rozpoznał u badanego przebieg endoprotezoplastyki totalnej obu bioder, zamiast stawów kolanowych. Jednocześnie podkreślił, że przykurcz zgięciowy kolana lewego 20* odpowiada za powstanie częściowej niezdolności do pracy co najmniej w dacie złożenia wniosku o rentę z tytułu niezdolności do pracy przez odwołującego. Organ rentowy w piśmie procesowym z dnia 9 września 2020 r. ponownie zgłosił zastrzeżenia względem opinii uzupełniającej sporządzonej przez biegłego sądowego z zakresu ortopedii. W jego ocenie nie zawarto nowych danych klinicznych uzasadniających uznanie, że badany jest częściowo niezdolny do pracy. Zdaniem ZUS zmiany w obrębie stawów kolanowych pozwalają funkcjonalnie na chód wydolny. Sąd zdecydował się jednak pominąć wniosek pełnomocnika organu rentowego o przeprowadzenie dowodu z opinii innego biegłego sądowego ortopedy.

Kwestią możliwości dopuszczenia dowodu z dodatkowej opinii tych samych lub innych biegłych wielokrotnie zajmowano się w orzecznictwie, które stanęło na stanowisku, że jeżeli opinia biegłego jest jednoznaczna i tak przekonująca, iż Sąd określoną okoliczność uznaje za wyjaśnioną, to nie ma obowiązku dopuszczania dowodu z dalszej opinii biegłych (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 1974 r., II CR 638/74). Dowód z opinii biegłego ma szczególny charakter, a mianowicie korzysta się z niego w wypadkach wymagających wiadomości specjalnych. Do dowodów tych nie mają więc zastosowania wszystkie zasady o prowadzeniu dowodów, a w szczególności art. 217 § 1 k.p.c., który stanowi, że strona może aż do zamknięcia rozprawy przytaczać okoliczności faktyczne i dowody na uzasadnienie swoich wniosków lub dla odparcia wniosków i twierdzeń strony przeciwnej. W konsekwencji nie można przyjąć, że Sąd obowiązany jest dopuścić dowód z opinii kolejnych biegłych, czy też z opinii instytutu w każdym wypadku, gdy opinia złożona jest niekorzystna dla strony. W świetle art. 286 k.p.c., sąd ma obowiązek dopuszczenia dowodu z dalszych biegłych lub z opinii instytutu, gdy zachodzi tego potrzeba, a więc wówczas, gdy opinia złożona już do sprawy zawiera istotne braki, czy nie wyjaśnia istotnych okoliczności (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 1974 r., sygn. akt I CR 562/74).

Argumentacja organu rentowego wskazująca na konieczność przeprowadzenia dowodu z opinii innego biegłego sądowego ortopedy była w ocenie Sądu lakoniczna i niewystarczająca. ZUS wskazywał, że zdaniem komisji lekarskiej istniejące zmiany w obrębie stawów kolanowych odwołującego pozwalają na prawidłową wydolność chodu. ZUS w tym kontekście nie umotywiował swojego stanowiska i nie przedstawił racjonalnych dowodów wskazujących na trafność podnoszonych twierdzeń. W tym aspekcie organ rentowy powołał się jedynie na odmienne stanowisko zaprezentowane przez komisję lekarską, co zdaniem Sądu jest niewystarczające dla dopuszczenia dowodu z opinii innego biegłego sądowego ortopedy. Organ rentowy subiektywnie ocenił możliwość powrotu ubezpieczonego do pracy. Ze zgromadzonego materiału dowodowego wynika, że odwołujący prowadził własną działalność gospodarczą w postaci prowadzenia sklepu. Oprócz spraw strictly biurowych, ubezpieczony prowadził samochód, a zatem należy wnioskować, że był osobą mobilną. Natomiast zdiagnozowany najwyższy stopień zmian zwyrodnieniowych kolana lewego daje podstawy do uznania, że odwołujący, ze względu na duże problemy z poruszaniem się, nie mógł w dalszym ciągu wykonywać pracy. Ponadto potwierdzeniem złego stanu zdrowia była również przeprowadzona w dniu 15 stycznia 2020 r. operacja endoprotezoplastyki totalnej obu bioder, na skutek której ubezpieczony wymaga stałej rehabilitacji, ponieważ nie jest w stanie samodzielnie poruszać się. W związku z powyższym Sąd uznał wnioski sporządzone przez biegłego neurologa za własne, gdyż pogarszający się stan zdrowia ubezpieczonego dawał podstawy do uznania jego za częściowo niezdolnego do pracy od dnia złożenia wniosku.

W związku z powyższym Sąd uznał, że przeprowadzone postępowanie dowodowe było wystarczające do wydania wyroku.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie J. S. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. z dnia 27 listopada 2018 r., znak: (...), jako zasadne, zasługuje na uwzględnienie.

W myśl art. 57 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2020 r., poz. 53 z późn. zm.) zwanej dalej „ustawą”, renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące warunki:

1. jest niezdolny do pracy;

ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy;

niezdolność do pracy powstała w okresach składkowych wymienionych w ustawie, albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

W rozpatrywanej sprawie bezspornym było, że odwołujący spełnił przesłanki określone w art. 57 ust. 1 pkt 2-3 ustawy. W toku postępowania sądowego należało jedynie rozważyć, czy ubezpieczony prawidłowo został uznany za zdolny do wykonywania pracy. W celu wyjaśnienia spornej okoliczności Sąd dopuścił w sprawie dowód z opinii biegłych lekarzy z zakresu neurologii i ortopedii. W toku postępowania sądowego okazało się, że jedynie biegły ortopeda jest właściwy ze względu na schorzenia odwołującego. Zatem zarówno przy ocenie stanu faktycznego, jak i dokonywaniu rozważań prawnych pominięto wnioski zaprezentowane przez biegłego sądowego neurologa.

Sąd oparł się na opinii biegłego sądowego ortopedy oceniając, że jest ona najbardziej wyczerpująca i logicznie uzasadniona. Biegły wyjaśnił, że częściowa niezdolność do pracy utrzymuje się u odwołującego od kilku lat ze względu na rozwijające się kliniczne objawy zmian zwyrodnieniowych z przykurczem zgięciowym kolana lewego 20*. Jest to czwarty najwyższy stopień zaawansowania, który uniemożliwiał ubezpieczonemu swobodne poruszanie się. Zdiagnozowane schorzenie było widoczne zarówno w wykonanym badaniu RTG stawu kolanowego z dnia 25 lutego 2019 r., jak i w postawionej diagnozie w czerwcu 2019 r. Sąd przy tym uznał za wiarygodne twierdzenia odwołującego, jakoby miał bardzo poważne trudności w poruszaniu się. Wymaga ponownego podkreślenia, że organ rentowy przedstawił subiektywne stanowisko, które nie zostało poparte ani rzeczowym materiałem dowodowym ani tym bardziej nieopowiedziane odpowiednim dokonaniem analizy następstw choroby. Potwierdzeniem jego złego stanu zdrowia była niewątpliwie wykonana operacja w dniu 15 stycznia 2020 r., na skutek której nie jest w stanie samodzielnie chodzić. Przy tym istotnie należy podkreślić, że zmiany zwyrodnieniowe stawów kolanowych ubezpieczonego rozwijały się przez kilka lat, co oznacza, iż w dacie złożenia wniosku o rentę był częściowo niezdolny do pracy.

Przepis art. 129 pkt 1 ustawy stanowi, że świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania do nich prawa, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu. W toku postępowania Sąd ustalił, że odwołujący jest uprawniony do świadczenia od daty złożenia wniosku. J. S. w dniu 11 września 2018 r. złożył przedmiotowy wniosek, który został uznany za datę początkową wystąpienia częściowej niezdolności do pracy.

Mając na uwadze powyższe Sąd orzekł na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., jak w sentencji wyroku.